

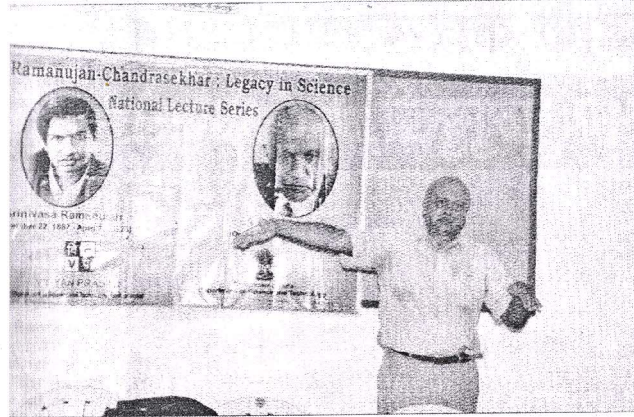
ताजना

गुरुवार, दि.६ सप्टेंबर २०१२

तरुण भारत

गुरुत्वाकर्षण शक्तीचा प्रगत अभ्यास; भारतीय प्रकल्पाचा प्रस्ताव

आयुकाचे ज्येष्ठ शास्त्रज्ञ प्रो.डॉ.संजीव धुरंधर यांनी दिलेली माहिती

१. ५ (प्रतिनिधी) - अंतराळातील ह आणि विषयव: आपली सूर्यमाला व ग्रह, उपग्रहांच्या गुरुत्वीय लहरींचा प्रगत अभ्यास व संगोपनात्मक वेध घेणारा अमेरिकेच्या संयुक्त महकाषायांतून भारतात आणिलेल्या प्रस्ताव केंद्र सरकारच्या विचाराधीन

धुरंधर यांनी केले. जेईएस महाविद्यालय जातना आणि विज्ञान प्रसार नवी दिल्ली यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित विज्ञान विषयक राष्ट्रीय व्याख्यानमालेत ते बोलत होते. गुरुत्वीय लहरी-गुरुत्वाकर्षणाचा सिध्दांत मॉडणारे थोर शाखेज न्युटन यांचे संगोपन आइन्स्टाईन व स्टीफन हॉकींग यांनी पुढे विस्तारीत केले आहे. याच विषयाच्या प्रायोगिक वेध घेण्याचा प्रगत संगोपनात मत काही वर्षांपासून नव्या आधाराने सुरुवात झाली आहे. असे डॉ. धुरंधर म्हणाले. आधुनिक संशोधनाच्या पसरलेल्या

धुरंधर या सवर्णामुत गुरुत्वीय लहरी पृथ्वीवर येनात. संगोपन विषय याच गुरुत्वीय बलाने बांधलेले आहे, असा शास्त्रज्ञांना दावा आहे. याच पार्श्वभूमीवर या गुरुत्वीय लहरींच्या अस्तित्वाबद्दल प्रगत वैज्ञानिक पुष्टी व अतिप्रगत प्रायोगिक संगोपन सध्या अमेरिकेत चालू आहे. पृथ्वीच्या भौगोलिक रचनेत भारताचे स्थान अमेरिकेच्या विरुद्ध स्थानावर असल्याने या संगोपन प्रकल्पाची उभारणी भारताच्या माध्यमातून अपेक्षित असून, यातूनही जालना-लोणार परिसर उपयुक्त ठरल्याचे मत डॉ. धुरंधर यांनी व्यक्त केले. आकाश-पणे यांनी खगोलशास्त्राच्या

महाप्रकल्प उभारणीचा प्रस्ताव केंद्र सरकार समोर ठेवला असल्याचे ते म्हणाले. सिरमॉन्च्या मतदीने हजारे-हजारे वर्षांपासून मानव कांसपणना करी शिकला व त्याचा मागणे खिबनाशी कसा प्रत्यक्ष मिळतचा संबंध आहे, याचे विवेचन अकोला येथील कुतुहल या संस्थेचे डॉ. नितीन ओक यांनी बोलतांना केले, सर्व संगोपन कार्यात गणिताचा पायाभूत उपयोग कसा झाला व कोणताही नवा शोध गणितीय आधारानेच सिध्द करून स्विकारला गेला, याची सविस्तर माहिती त्यांनी दिली. प्राग्धी या व्याख्यानमालेचे

केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्राचार्य डॉ. रमेश उपाध्याय डॉ. एस. के. पोपळकर व विज्ञान प्रो. डॉ. सचिन रतनाडोया व्यासपीठावर उभारि थापसंगी विज्ञान कोडीचा खेल डॉ. सचिन रतना सादर केला. डॉ. बावाले महाविद्यालयाच्या प मल्येश्री महाविद्यालयाच्या संसाम द्वितीय महाविद्यालयाच्या संसाम हुतीव पारितोषिक दे जालना शहरातील सर्व विज्ञान महाविद्यालयांनी प्रायसक व विज्ञानप्रेमी नागरिक या कार्यक्रम होते. व्याख्यानमालेचा समारोप डॉ. एस. के